

Eric en Beau
Schneid
mogen als vader
en zoon ru
vijftig jaar sch
len, na de zom
spelen ze sam
in *Levensla*
Theater. Zo
Beau: 'Al sta
wij straks vo
een zaal m
vijfhonde
man: ik h
mijn vader
me. Da
ve

tekst PIETER WE
foto's LINELLE

Schneider & Schneider

HET WAS HET LAATSTE PLANNETJE van Will van Kralingen, de gelauwerde toneeldiva die november vorig jaar overleed: twee Schneiders op het podium. De vader, haar oude liefde Eric, en de zoon, hun zoon Beau. 'Vanaf het eerste moment dat ik begon met spelen,' zegt Beau, 'vond mijn moeder dat ik op Eric leek. In de tekstbehandeling, de stem, de bezieling van een karakter. Zij vond dat uniek.'

Eric (78): 'Vorig jaar kwam Beau van de toneelschool. Ik was bij zijn eindexamenvoorstelling, *The Hothouse* van Pinter. En deze meneer hier speelde wel zó formidabel. Mijn bek viel open. Will had tranen in haar ogen – we zaten naast elkaar. Voor mij werd op die dag een acteur geboren.'

Beau (24): 'Ik wilde graag met mijn vader op toneel. Om twee redenen. Eén: als we het nu niet doen, zal het wel nooit meer gebeuren. Want Eric is gewoon oud.' Hij legt zijn hand op zijn vaders schouder. 'Dat kun je niet ontkennen, Eric.' 'Nee schat, we schelen 54 jaar!'

'Twee: ik vind het geweldig om naast televisie ook toneel te doen. Ik voel mij echt een bevoorrecht mens. Pim Wallis de Vries, mijn stiefvader en echtgenoot van Will, is producent. Mijn oudere broer Olivier doet de pr en marketing. En ja, Will... we nemen haar mee, naar al die theaters en schouwburgen waar zij zelf ook furore maakte. Er gaat sowieso geen dag voorbij dat ik niet aan haar denk. In mijn kamer heb ik een gedenkplekje voor haar. Met een trouwfoto van Eric en Will. Een met potlood geschreven briefje: 'Lieve Beau, ik was hier even, ik hou van je, kus mama Willie.' En: een flesje van haar parfum, Samsara van Guerlain. Dat is heel belangrijk voor me. Bij die geur komt ze weer even de kamer binnenzwieren – in haar zwarte mantel, met haar roodgeverfde lippen en haar lange blonde haren.'

In 1960 kwam Eric van de toneelschool. Wat waren uw dromen? 'Er was toen werk, hè. Ik zat in Maastricht, Willem Nijholt en Guido de Moor in Amsterdam, Kitty Courbois in Arnhem – wij kwamen in hetzelfde jaar aan het to-

CV

Beau Benjamin Schneider geboren op 12 juli 1988 in Den Haag.

OPLEIDING

2007 - 2009 Film Actors Academie Amsterdam

2009 - 2012 Toneelschool Amsterdam

LOOPBAAN

2007 - 2009 Thorsten Veldkamp in *SpangaS* (soap)

2008 Ramon in *Radeloos* (film)

2012 Tim Loderus in *Goede Tijden, Slechte Tijden* (soap)

2013 *Levenslang Theater (A Life in a Theatre)* van David Mamet met zijn vader Eric Schneider.

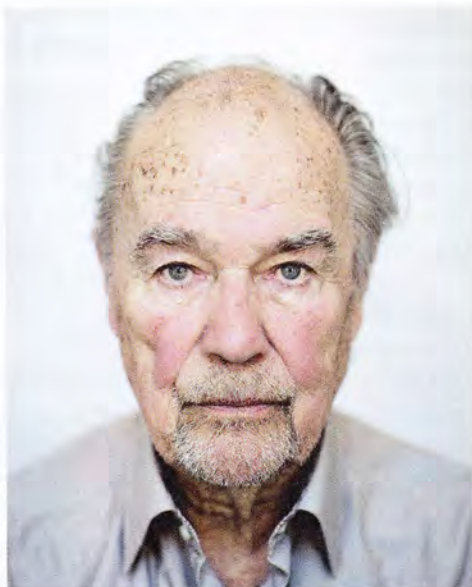
neel. Ik had één groot geluk. Ik ging *Sud* spelen, een stuk van Julien Green over homoseksualiteit in het zuiden van Amerika. Coen Flink speelde de homoseksuele officier, ik was de domineeszoon. Qua uiterlijk was ik de *spitting image* van die rol. Een jongen op wie een man verliefd kon worden. Ik viel in mijn talent, zo kun je dat wel zeggen. Daarna ging mijn carrière als vanzelf.'

Zeven jaar later speelde u Hamlet. Niet in een fluwelelmantel, maar in een zwarte coltrui en een leren broek. 'Het was de tijd van provo, hè. *Hamlet* sloot perfect aan bij de opstand tegen de gevestigde maatschappij! Trappen tegen de wereld, gillen om wraak. Eigenlijk hoefde ik het protest nauwelijks nog te verbeelden. *To be or not to be*. Wie ben je eigenlijk? Waar gaat het om? Die rol was een van de hoogtepunten uit mijn leven.'

Het was het toneel van het grote gebaar. Wijzen met twingers – deed u dat ook? 'Dat mocht in 1967 al niet meer. Ko van Dijk deed het altijd. Hij zei: 'Dan zien ze 't beter.'

Nog geen jaar geleden kwam Beau van de toneelschool. Wat zijn jouw verwachtingen? 'Nou, ik wilde helemaal niet naar de toneelschool. Ik wilde entertainer worden, tv-presentator, iets in de showbizz. Daar is geen opleiding voor, zei m'n moeder, ga nou maar gewoon acteren. Zij zorgde ervoor dat ik naar Rabarber ging, een jeugdtheaterschool in Den Haag. Dat vond ik gaaf. Daar kreeg ik de smaak van spelen te pakken.

'Op m'n 14de wilde ik mij inschrijven bij een castingbureau, Moeder Anne. Vooruit dan maar, zei Will. Ik schreef een brief. Daar stonden gênante dingen in. Dat ik een groot fan van James Bond was. Dat ik later een groot Amerikaans acteur wilde worden. De namen Brad Pitt en Leonardo DiCaprio vielen ook nog, geloof ik. De volgende dag kreeg ik al een berichtje terug: zeer bedankt voor je leuke brief, maar we hebben nu geen ruimte. Jaren later ben ik erachter gekomen dat Will die bedankbrief zelf had geschreven! En mijn brief naar het castingbureau had ze

Eric: 'Talent kun je ruiken. Het is een wildebeestengeur. Het stinkt een beetje'

nooit opgestuurd. Omdat ze niet wilde dat ik mijn spel al zo vroeg prijs gaf in films en tv-series. Ik mocht geen onderontwikkeld kindacteuurtje worden. Dat vond ze slecht voor mijn talent.'

Eric schatert. 'Dit heb ik nooit geweten! Echt iets voor Will.' Beau: 'Ik heb het haar nooit kwalijk genomen. Ze wist wel vaker wat het beste was voor mij. Ook voor Olivier, mijn oudere broer. Ik nam alles aan van Will. Niemand kon mij ook zo geruststellen als zij. Gek genoeg kwam het idee om naar de toneelschool te gaan niet van haar of Eric, maar van mijn stiefvader Pim. Omdat ik nog zoveel méér te leren had, zei hij. Dat is ook zo. Als je vraagt: wat wil je nu? Wat zijn je dromen? Dan is het simpelweg: zoveel mogelijk ervaring opdoen. Ik wil spelen. Of het nou gaat om theater, film of televisie.'

Eric, hoe gaat het met Tim? 'Tim? Tim eh...'

Beau: 'Loderus.'

Eric, licht beschaamd: 'Ja, ja, van die serie – *Goede Tijden, Slechte Tijden*.' Buigt naar zijn zoon: 'Ik wist je achternaam niet eens! Wat zal ik zeggen? Het heeft bestaansrecht, hè. Er kijken bijna twee miljoen mensen naar. Alleen, het wordt de kijkers zo verschrikkelijk makkelijk gemaakt. Ze hoeven niet mee te denken. Ze hebben alleen de hoop en verwachting dat die met die naar bed gaat, maar voor de rest geeft het geen invulling aan hun bestaan. Ze kunnen

CV

Eric Schneider geboren op 30 augustus 1934 in het toenmalige Batavia, Nederlands-Indië (Jakarta, Indonesië).

OPLEIDING

1956 - 1960 Toneelschool Maastricht

LOOPBAAN

Eric Schneider speelde circa 150 grote rollen.
1967 Louis d'Or voor titelrol in *Hamlet* bij het Nieuwe Rotterdams Toneel
1985 *Faust* (toneel)
2002 *Gloed* (toneel)
2003 *Cloaca* (film)
2007 *Alles is Liefde* (film)
2009 *Nocturne* (toneel)
2010 *Bernhard, schavuit van Oranje* (tv-serie)
2013 In augustus verschijnt zijn debuutroman *Een Tropische Herinnering*
2013 *Levenslang Theater (A Life in a Theatre)* van David Mamet.

Eric Schneider is gescheiden van de actrice Will van Kralingen. Met haar kreeg hij twee zoons, Olivier en Beau. Ze overleed in november 2012.

zich nauwelijks spiegelen aan die emoties. Maar dat is toch niet helemaal de schuld van de acteurs. Het is de schuld van de schrijvers. Die kutteksten waar je niks mee kunt. Ik heb dan grote bewondering voor je Beau, dat je die zinnen uit je bek krijgt!'

Toch meende u dat Beau de kans op een rol in GTST niet mocht laten lopen. 'Maar dat vind ik nog steeds! In deze barre tijden hebben maar zes van de 25 afgestudeerde acteurs werk. Ik denk dan: om de tijd te overbruggen is het een prima keuze. Je leert altijd iets. Over camerawerking, bijvoorbeeld. Zelfs van slechte teksten leer je, die krijg je soms ook op toneel.'

Beau: 'Het genre soap vraagt om snelheid. We moeten veel achter elkaar opnemen in korte tijd, want het moet de bus op. Bij de regie zijn ze gelukkig soepel als ik een scène per se wil overdoen. Je moet je goed voorbereiden. Veel thuis doen.'
Het stigma van soapacteur zou een serieuze carrière van Beau in de weg staan. Klopt het dat Will daar benauwd voor was? Beau: 'Ja. Daar heb ik zelf ook over nagedacht. Maar die Tim is niet een ontzettende slechterik of een onwijze nicht. Dán word je tot je 60ste nageroepen. Ik ben niet zo bang voor een stigma. Ik ben blij en trots dat ik in een soap als *GTST* mag spelen. Ik heb het onwijs naar m'n zin.'
 Eric: 'Will en ik hebben daar uitvoerig over gebeld. Vroeger had je als soapacteur een veel grotere smet. Dat is nu anders. Maar ik hoop wel dat Beau's toneelcarrière belangrijker in zijn leven zal zijn dan film en televisie. Omdat toneel toch de bakermat is – duizendmaal interessanter dan soap. Als je hoort hoe Beau zijn zinnen formuleert, zal hij de grootste bevrediging vinden in de klassieke rollen. Ik zie hem zo Romeo spelen. Daar heeft hij het charisma voor.'
'Talent kun je ruiken.' 'Ja, dat heb ik altijd gezegd. Het is een wildebeestengeur. Het stinkt een beetje.'

Beau, wat vind je van de acteur Eric? 'Wat mij opvalt is zijn techniek, zijn beheersing. Hij heeft een garantievering – zijn spel is minimaal een 7. En zo gauw er iets fout gaat, →

vreet hij zichzelf op. Toneel is zijn passie. In het leven van Eric is er nooit iets belangrijker geweest dan toneelspelen. **Is het pijnlijk om dat van een zoon te horen?** Eric, minzaam: 'Nee hoor. De dames in mijn leven hebben het ook gezegd.' Beau: 'Eric wil dat ik grote toneelrollen ga spelen. Dat wil ik ook graag, maar ik denk niet dat ik daar per se gelukkiger van ga worden. In die zin is toneel niet mijn levenspassie. Als ik op moet, kost mij dat zó veel stress. Verschrikkelijk. Hels. Als het lukt, is de voldoening hemels. Maar weegt dat op tegen die kwellende onzekerheid?'

Wat is de magie van het theater? Eric glimlacht. 'Het is zo wonderbaarlijk. Jij zit in de zaal. Ik kom op. Zet een kroon op mijn hoofd. En voor jou ben ik de hele avond een koning. Ook al zit er iemand naast je te hoesten en te niezen, dat gaat níét stuk. Het is een wonder. Magie!'

Op een dag geloofde u werkelijk dat u koning was.

Shakespeare's King John. 'Lang geleden. Tijdens een repetitie deed ik een moeilijke monoloog van een man die weet dat hij de dood inrolt. *The Life and Death of King John*. Ik zie Ramses Shaffy nog staan, Henk van Ulsen, Jules Croiset, en ze verdwenen gewoon. Ik was in trance. Iedereen dacht: wat gebéurt er met Schneider? Bij de laatste zin wist ik niet meer dat ik hem had gezegd. Een symbiose van acteur en rol. Denk ik. Onvergetelijk. Beangstigend mooi. Helaas is het mij daarna nooit meer overkomen.'

Beau, wat was voor jou een treffend moment? 'Ik moest een keer een scène spelen in een les van regisseur Erik Vos. 'Het is te bedacht, te gemaakt', zei hij. 'Nu zonder handjes. Zonder loopje. Zonder stembuiging aan het einde.' Zonder dit, zonder dat. Het enige dat ik hoorde was: niet doen, niet doen, niet doen. Tot ik alleen nog maar de zinnen kon zeggen. 'Nu moet je de tekst alleen denken', zei hij. Ik keek hem aan. En toen moest ik ontzettend huilen. Ik weet niet waarom. Ik voelde me meteen de cliché-toneelschoolstudent die zijn haren groen verft en iedereen hysterisch om de nek vliegt, maar het was Erik Vos gelukt iets in mij los te maken. Die tranen waren volgens mij wel privé-emoties.'

Eric: 'Dat mag!'

Beau: 'Ja toch? In het spel kun je ze technisch aanstippen, maar je moet de emoties wel kunnen vinden in je privé.'

Mag ik vragen waar die tranen over gingen? 'Will leefde nog. Het ging meer over angst. Ik wil dit heel graag, maar ik dacht: jeezus, deze man kijkt dwars door al mijn acteertucjes heen! Ik bleef over. Kán ik dit wel? Ben ik wel goed genoeg? Een sleutelmoment.'

Eric: 'Voor de tv-serie *Bernhard, schavuit van Oranje* speelde ik de oude Bernhard. Marie Louise Stehns was Beatrix. In een van de scènes lopen we samen door het park, en ik keek haar aan. 'Wel verdomme', zei ze, 'jij bent na jaren weer de eerste acteur die mij aankijkt!' Dat heb ik dan weer geleerd van Erik Vos. Aankijken. Echt aankijken. Omarm iemand met je ogen.'

Op 22 september is de première van *A Life in a Theatre (Levenslang Theater)*. Over een jonge en een oude acteur... 'Eén moment vind ik heel mooi,' onderbreekt Eric. 'Die jongen is druk aan het telefoneren. De oude acteur zegt dan: 'Ach ja, we hebben ook een leven buiten het toneel.' Maar dat is de vraag, hè. Ook buiten het theater blij-

Eric: 'Jij kent een tekst na tien keer lezen! Had ik vroeger ook. Dat is weg. Maar op het podium gaat het erom dat je er stáát, hè. Die innerlijke kracht voel ik nog wel, hoor.'

ven het toneelspelers, komedianten. Dat zie je bij veel acteurs: de werelden van het toneel en het echte, gewone leven vloeien in elkaar over. Zo kan een oude acteur verlangen naar de kleedsters die níét ge-ar-ti-cu-leerd praten. Dat is de essentie.'

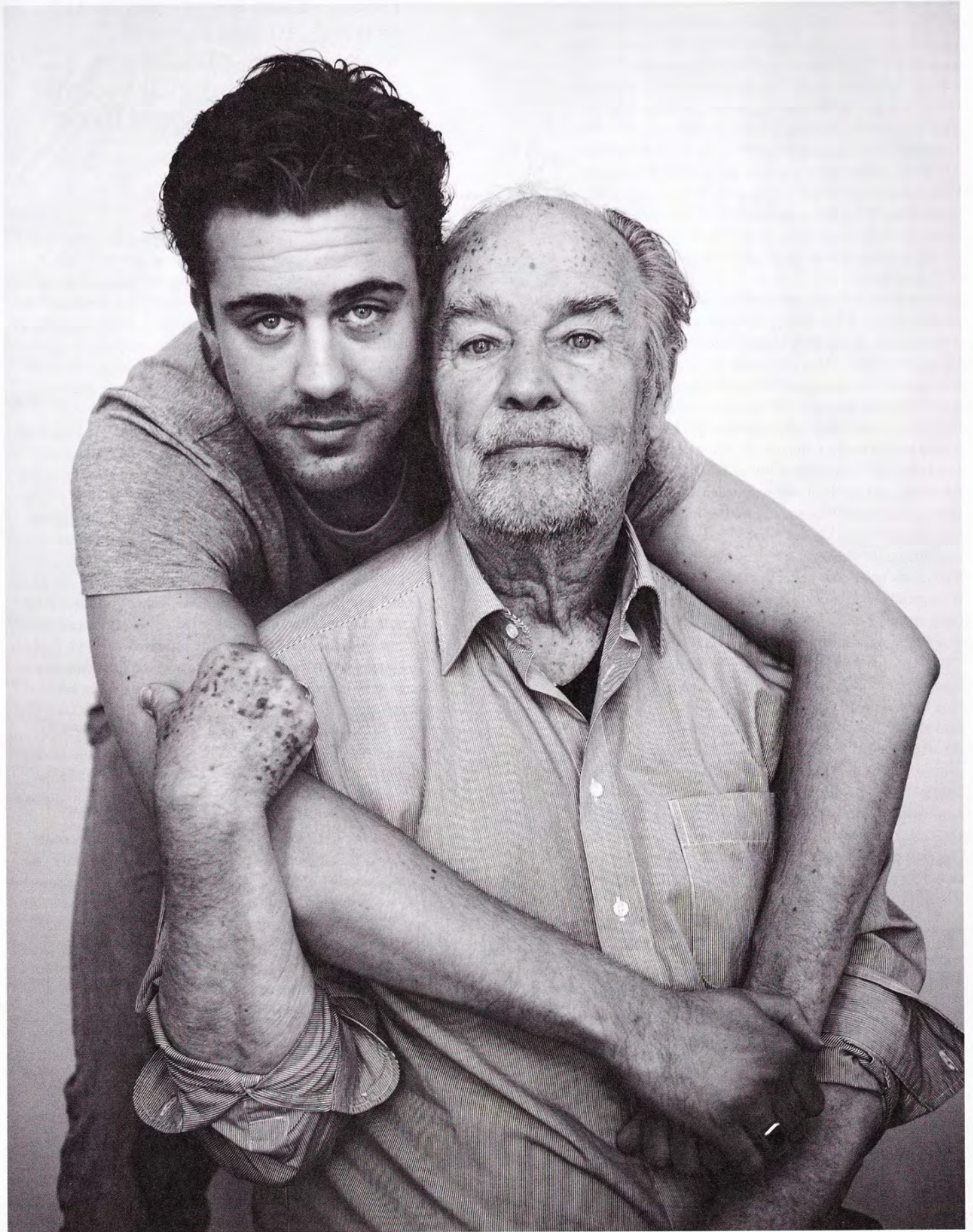
U wordt in september 79. Hoe staan de jaren u in de weg? Staat er een stretcher in de kleedkamer? Luchtig: 'C ja. In de pauze moet ik even gaan liggen. Dat was bij de opnamen van *Bernhard* ook al zo. Voor dit toneelstuk heb ik onze regisseur, Wannie de Wijn, al gewaarschuwd: een snelle kledingwissel kun je bij mij vergeten. Als ik een broek aantrek, moet ik een bedrand hebben. Vlot en snel een tekst leren gaat ook niet meer zo eenvoudig.' Hij kijkt naar Beau. 'Jij kent een tekst na tien keer lezen! Had ik vroeger ook. Dat is weg. Maar op het podium gaat het erom dat je er stáát, hè. Die innerlijke kracht voel ik nog wel, hoor.'

'Theater is strijd', zegt acteur Pierre Bokma. 'Acteren moet op de toppen van je kunnen zijn, anders is het niet interessant. Je moet vechten voor je rol, vechten voor je personage. Ik sta op het toneel met een ware doodsvrechting.' Beau, ervaar jij dat ook zo? 'Ja. Ik ben het hier volledig mee eens.'

Straks sta je tegenover een oude toneelleeuw die nog steeds met veel machtsvertoon in de arena staat. 'Ja. De angst dat Eric mij van het podium gaat spelen, zou ik best kunnen voelen. Maar ik zou veel eerder bang zijn als Pierre Bokma tegenover mij staat. Want hij is níét mijn vader, begrijp je? Want ook al staan wij straks voor een zaal met vijfhonderd man: ik heb mijn vader bij me. Dat is veilig. Dat voelt fijn.'

'Bij Eric zal de liefdevolle vader het winnen van het actursego,' zegt Pim Wallis de Vries. Eric: 'Dat denk ik ook. Het ligt ook helemaal niet in mijn aard om een ander weg te spelen. Ik heb dat zelf meegemaakt. Ko van Dijk! *My god*, het slot van *Hamlet*! Hij speelt Claudius. Ik kom op hem af met een dolk: 'Hier jij, vervloekte Deen', en terwijl ik hem nog niet heb aangeraakt stort hij al neer: 'Oooh, ik ben getroffen...' Kijk. Dat is gemeen. Dat is wegspelen. Ko kon het niet laten, hè. Een magistraal acteur, maar als je onbedoeld zijn licht pakte, kon hij meedogenloos zijn. Daar hoeft Beau bij mij niet bang voor te zijn.'

Beau, wat is je vroegste herinnering aan je vader? 'Ik zwaag het huis in de Vogelkersstraat in Den Haag voor me waar ik ben geboren. Ik zie een dekbedovertrek van Rob

Hood, groen met kleurtjes, met allemaal knuffels op bed en Eric die mij voorleest. Eric en Will scheidden toen ik 3 jaar was. Eric en zijn blauwe Saab 900 herinner ik mij ook. Daar leunde hij dan half tegenaan, als hij me kwam ophalen van school. Elke donderdagmiddag gingen we naar Kijkduin, poffertjes eten. Met slagroom en kersen. Reuzegezellig. 'Ik was 12 toen ik van mama hoorde dat ze met ene meneer Pim wel eens wat ging drinken en zo. Bij de eerste keer dat ik hem ontmoette, mocht ik hem direct. Een rustige, zachte, vriendelijke man. Ik was bij Eric thuis. We stonden in de woonkamer. Eric pakte mijn hand en Pims hand, sloot die bij elkaar, en zei: 'Heb het maar heel goed samen.' Eric: 'Zo moet het ook, als je uit elkaar gaat. Spring maar over jezelf heen.'

Hebben jullie wel eens een conflict gehad? Slaande ruzie? Het is lang stil. 'Niet echt,' zegt Beau. 'Maar er is één ding waaraan ik mij soms erger. Als je je niet lekker voelt, ben je voor Eric meteen een aansteller. Laatst ook weer. Ik had een naar buikgriepje. Niet zeuren, zegt hij dan. Hij is op veel vlakken de liefste man denkbaar, maar als je ziek bent, mag je het lekker zelf uitzoeken. Hij kan geen onderscheid maken tussen écht ziek zijn en aandachttrekkerij.' Eric lacht. 'Oooh, ik schaam mij nu. Haha! Ach nee, ik kan mij de ergernis van Beau wel voorstellen. Ik kan niet tegen zieke mensen. Als Will migraine had en met natte lappen in een donkere kamer lag, dan ergerde ik mij mateloos. Neem een asperientje! Opstaan! Je moet vanavond naar het toneel! 'Privéscores tellen niet in het vak, hè. In *De Meeuw* van Tsjechov stond een actrice op een avond verschrikkelijk huilerig te spelen. Zo larmoyant als maar kan. Wat was er aan de hand? Haar huwelijk was net ontploft. Ellen Vogel beende naar de kleedkamer en zei: 'Nóóit je privégevoelens tonen. Nooit!' Dat moment staat mij nog heel helder bij.'

Ook buiten theater toont u uw persoonlijke gevoelens niet graag. 'Liever niet, nee. Ik heb zelf de verschrikkelijkste dingen gehad, van hartinfarcten tot nieraandoeningen, maar ik kan daar niet over praten. Dat zal ook wel met mijn geschiedenis te maken hebben.'

Een maand voor de première van *Levenslang Theater* verschijnt uw eerste roman, *Een Tropische Herinnering*. Dat gaat onder meer over uw jeugd in Nederlands-Indië en het jappenkamp. Hoe ervoer u het schrijven?

'Als heel confronterend. Door het jappenkamp is een deel van mijn jeugd weggeslagen: van mijn 7de tot mijn 12de, van 1941 tot 1945. De honger en de onvrijheid, dat waren de ergste dingen. Ik heb dingen beschreven die mijn oudere broer Carel Jan, bekend als de schrijver F. Springer, nooit heeft dŕrven beschrijven. Met zijn ironie liep hij om de gebeurtenissen in het jappenkamp heen. Prachtig hoor, maar die stomp in je maag heeft hij nooit gegeven. Mijn boek doet dat wel.'

'Op een dag werd Agaathje van der Klei, 11 jaar, een vriendinnetje van mij, het kamp binnengedragen. Ze was vermoord door de Indonesische vrijheidsstrijders. Ze hadden haar in duizend stukjes gehakt; haar lichaamsdelen waren verzameld in een groot zeildoek. Een etsende herinnering. *What you remember defines who you are*, zegt de Engelse schrijver Julian Barnes. *Memory is identity*. Je bent ge-

Beau: 'Hoe ging dat, in de oorlog, in het kamp? Voor die gesprekken is straks gelegenheid: tijdens repetities, in de bus, in de kleedkamer...'

kleurd door het verleden. Zo is het ook.'

In uw boek omschrijft de moederfiguur het leven in het kamp als een 'Über-leven': 'Ik haatte de bevrijding. Ik haatte de geallieerden. Ik hield van de Japanners.' Ze wilde vasthouden aan de 'verheving van het leven' die ze in gevangenschap had beleefd. Was die gedachte voor u herkenbaar? 'Ja. Ze vond de atoombommen op Hiroshima en Nagasaki ook vreselijk. Maar waarom? Nu is de oorlog opgehouden! Nu heb ik die levensdrift niet meer! Daar gaat mijn boek over.'

Ligt dat gevoel ten grondslag aan uw keuze voor toneel? 'Ik denk het wel. Op het podium kon ik de verheving van het leven weer enigszins terugvinden, hè. In de eerste fase van mijn carrière heb ik ook alleen maar klassieke rollen gespeeld. Shakespeare, Sofokles, Euripides. Bloed, bloed, bloed. Alles kon ik daarin kwijt. *Hamlet* eindigt met zeven doden!'

Lang geleden zei u: 'De personages voor wie ik een zwak heb zijn geobsedeerde wezens die via het intellect alles willen beredeneren, maar die ten slotte al pratend muurvast raken. Ze vechten tegen de ultieme waarheid, zoals Hamlet tegen de dood van zijn vader, en juist daaraan gaan ze te gronde.' 'Ja. Als acteur gaat het mij om het intellect, de taal. Dat is mij ook wel eens verweten, hoor. De koelheid. De analytische koelheid. Maar ik vond het gevecht tegen de emotie eigenlijk interessanter dan de emotie zelf. Tegelijkertijd is het toneel voor u een soort ventiel geweest langswaar emoties en gevoelens konden wegsissen 'Dat is zeker zo.'

Daarom is theater voor u het allerbelangrijkste, zoals Beau eerder constateerde. Toneelspelen als manier van overleven. 'Mijn moeder zei: 'Eric, jij hebt altijd maar dansjes gedaan en toneelstukjes opgevoerd. De hele kamptijd door. En iedereen moest kijken.' Spelen. Altijd maar spelen. Ziek zijn mocht niet. Zwakte kon je maar beter niet tonen. Ja zeg, je moest toch wat van het leven máken?'

Beau is al tien minuten stil. 'Ik moet Erics roman nog lezen, maar dit is de beste trailer die ik mij had kunnen wensen. Eigenlijk weet ik maar weinig over zijn jeugd. Daar hebben we het nooit over gehad. Ik denk wel dat ik nu op een leeftijd ben gekomen om de geschiedenis onder ogen te zien. Hoe ging dat, in de oorlog, in het kamp? Wat waren zijn dilemma's? Voor die gesprekken is straks gelegenheid: tijdens repetities, in de bus, in de kleedkamer... Ik hoop echt meer te weten te komen over de 54 jaar die Eric zonder mij heeft geleefd. Volgens mij had Will het ook zo voor ogen.'